

UCHWAŁA NR 98/4563/26
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 18 marca 2026 r.

**w sprawie ustalenia "Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy
o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026"**

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 oraz z 2025 r. poz. 1696 i 1795), uchwala się, co następuje:

§ 1. Ustala się "Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Członkowi Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego właściwemu do spraw rolnictwa i geodezji.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr 98/4563/26
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 18 marca 2026 r.

Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026

I. Wstęp

Ustawodawca w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) postanowił, że zarządy województw zobowiązane są do przygotowania, a następnie wykonania programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Wobec powyższego opracowano „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026”. Głównym celem sporządzenia przedmiotowego programu jest poprawa warunków utrzymania zwierząt gospodarskich na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oraz ograniczenie zjawiska niehumanitarnego traktowania zwierząt. Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa kujawsko-pomorskiego na rok 2026 to kompleksowy plan działań mający na celu edukację, zwiększenie świadomości oraz wspieranie dobrych praktyk w hodowli zwierząt. Propagowana wiedza na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt dotyczyć będzie zagadnień w zakresie postępowania, utrzymywania zwierząt (dobrostanu), transportu, uboju i uśmiercania zwierząt oraz zabiegów na zwierzętach. Realizacja działań przewidzianych w programie przyczyni się do podniesienia standardów dobrostanu zwierząt i poprawy jakości życia zwierząt hodowlanych oraz domowych w regionie. Program ten będzie wykonywany zgodnie z zapisami ww. ustawy przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

II. Charakterystyka rolnictwa w województwie kujawsko-pomorskim

Województwo kujawsko-pomorskie charakteryzuje się stosunkowo dobrymi warunkami rozwoju rolnictwa wynikającymi zarówno z uwarunkowań przyrodniczych, jak i społecznych. Rolnictwo w województwie kujawsko-pomorskim charakteryzuje się wysokim poziomem intensyfikacji rolnictwa oraz różnorodnością w strukturze produkcji i jest ważną dziedziną gospodarki, należy do najbardziej rozwiniętych i efektywnych w kraju. Powierzchnia ogólna województwa wynosi 17 971 km², co stanowi 5,7 % powierzchni Polski. Województwo nasze zamieszkuje 1 977,5 tys. osób tj. 5,3% mieszkańców kraju (stan na 30.06.2025 r.). Na wsi mieszka 41,4% ludności województwa (2020 r.). W województwie występuje duże zróżnicowanie gleb, przeważają gleby brunatne i bielcowe wytworzone z piasków i gliny. Czarne ziemie występują na Kujawach, mady w dolinie Wisły, a gleby bagienne w dolinie Noteci.

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 województwo kujawsko-pomorskie zajmuje piąte miejsce pod względem wartości globalnej produkcji rolniczej (czwarte miejsce w produkcji roślinnej, piąte w produkcji zwierzęcej). W województwie kujawsko-pomorskim było 59,6 tys. gospodarstw rolnych zajmujących powierzchnię 1 136,8 tys. ha (2020 r.). Pod względem powierzchni upraw oraz wielkości zbiorów wielu płodów rolnych oraz pod względem pogłowia zwierząt hodowlanych województwo kujawsko-pomorskie zajmuje czołowe miejsca w kraju.

Głównym kierunkiem produkcji zwierzęcej w regionie jest hodowla trzody chlewnej, co wynika z kilku kluczowych czynników:

Warunki glebowe i klimatyczne: region dysponuje urodzajnymi glebami, które sprzyjają uprawie zbóż i roślin paszowych, takich jak kukurydza czy lucerna. To pozwala na lokalną produkcję wysokiej jakości pasz, co obniża koszty hodowli.

Nowoczesne technologie: fermy w regionie często wykorzystują zaawansowane technologie w zakresie żywienia, zarządzania stadem oraz ochrony środowiska. Automatyzacja procesów, systemy monitorowania zdrowia zwierząt oraz innowacyjne rozwiązania w zakresie odprowadzania odpadów sprzyjają wydajności i ekologii.

Tradycja i specjalizacja: kujawsko-pomorskie ma długą tradycję w hodowli trzody chlewnej. Wieloletnie doświadczenie hodowców oraz wsparcie instytucji rolniczych w regionie przyczyniają się do stałego rozwoju sektora.

Wsparcie i infrastruktura: region oferuje rozbudowaną infrastrukturę wspierającą rolnictwo, w tym dostęp do rynków zbytu, laboratoriów badawczych i ośrodków doradczych.

Hodowla trzody chlewnej w kujawsko-pomorskim jest nie tylko ważnym elementem lokalnej gospodarki, ale również odgrywa istotną rolę w krajowym przemyśle mięsnym, dostarczając wysokiej jakości surowce na rynek krajowy i międzynarodowy.

W 2024 r. pogłowie świń w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 9 078,3 tys. szt., stanowiło 10,5% krajowego pogłowia. Uplasowało to województwo na 2 miejscu w kraju, po województwie dolnośląskim.

Województwo zajmuje istotne miejsce w krajowej produkcji mleka. Pogłowie bydła w województwie kujawsko-pomorskim w 2025 r. liczyło 491,2 tys. sztuk, co stanowiło 8% stada krajowego. Stawiało to województwo na 4 miejscu w Polsce. Produkcja mleka w 2022 r. wynosiła 1 200,0 mln litrów, co stanowiło 8,6% krajowej produkcji. Gospodarstwa specjalizujące się w hodowli bydła mlecznego korzystają z wysokiej jakości użytków zielonych oraz nowoczesnych technologii doju i przechowywania mleka. Obecność dużych zakładów przetwórstwa mleka w regionie wspiera rozwój tego sektora. Chociaż mniej rozwinięta niż produkcja mleka, hodowla bydła mięsnego zyskuje na znaczeniu dzięki wzrostowi popytu na wysokiej jakości wołowinę. Gospodarstwa hodowlane łączą tradycyjne metody wypasu z nowoczesnymi rozwiązaniami w żywieniu i genetyce zwierząt. W województwie kujawsko-pomorskim produkcja żywca rzeźnego w 2022 r. wyniosła 600,0 tys. ton, co stanowiło około 8,6% krajowej produkcji.

Województwo jest również ważnym ośrodkiem produkcji drobiarskiej, obejmującym zarówno kurczętą brojlery, jak i produkcję jaj konsumpcyjnych. W regionie działają liczne fermy drobiu wyposażone w nowoczesne systemy chowu i zapewniające wysoką wydajność.

Hodowla owiec i kóz w regionie odbywa się w mniejszej skali i głównie na potrzeby rynku lokalnego. W ostatnich latach rośnie zainteresowanie prowadzeniem alternatywnych kierunków hodowli, takimi jak zwierzęta futerkowe i owady jadalne.

Powyższe dane wskazują, że województwo kujawsko-pomorskie stanowi silne zaplecze dla przemysłu mięsnego. Produkcja zwierzęca stanowi kluczowy element rolnictwa regionu, przyczyniając się zarówno do zaopatrzenia rynku krajowego, jak i eksportu produktów rolno-spożywczych. Stąd wypływa konieczność prawnej ochrony środowiska naturalnego oraz ochrony zwierząt.

Pomimo poprawiającej się sytuacji jeśli chodzi o przestrzeganie praw zwierząt, nadal w niektórych gospodarstwach istotnym problemem jest brak spełniania obowiązujących standardów dobrostanu zwierząt, nie tylko zwierząt gospodarskich, ale również domowych i wolnożyjących. Dobrostan zwierząt dotyczy nie tylko hodowli i utrzymania zwierząt, zapewnienia im właściwej opieki weterynaryjnej, ale również ich transportu, uboju i humanitarnego uśmiercania. Przyczyną niedostosowania się gospodarstw są głównie względy ekonomiczne oraz konieczność zmiany świadomości postępowania wobec zwierząt. Każda poprawa warunków utrzymania wiąże się z dodatkowymi kosztami, które trudno odzyskać w postaci wyższej ceny produktu. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie prowadzi wiele form prezentowania zagadnień zawartych w ustawie o ochronie zwierząt: szkolenia i doradztwo grupowe, doradztwo indywidualne, organizacja konkursów, wystaw i pokazów zwierząt oraz działalność wydawniczą. Przyjęty program konsoliduje oraz określi wszystkie działania podejmowane na rzecz ochrony zwierząt. Przedmiotowy program będzie realizowany w oparciu o cele długo- i krótkoterminowe.

III.Cele strategiczne programu

1.Cele długoterminowe

- 1) popularyzacja przepisów z zakresu ochrony zwierząt i zapewnienia dobrostanu;
- 2) poprawa jakości warunków sanitarnych przy skupie, obrocie, uboju i transporcie zwierząt gospodarskich;
- 3) podniesienie świadomości społecznej na temat konieczności prowadzenia badań weterynaryjnych i prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie;
- 4) wyeliminowanie nieprawidłowości i naruszania zasad stwarzających zagrożenie dla zdrowia zwierząt;

- 5) ograniczenie, a następnie wyeliminowanie przypadków łamania praw zwierząt podczas transportu, w miejscach ich gromadzenia i uboju;
- 6) poprawa jakości środków żywienia zwierząt;
- 7) poprawa statusu zdrowotnego zwierząt gospodarskich;
- 8) stworzenie odpowiednich warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach inwentarskich;
- 9) kształtowanie właściwego stosunku społeczeństwa do zwierząt i upowszechnianie wiedzy o odpowiedzialności człowieka za byt zwierząt domowych;
- 10) przeciwdziałanie przejawom przemocy i okrucieństwa wobec zwierząt domowych.

2.Cele krótkoterminowe

- 1) zwiększenie dostępności do informacji o konieczności ochrony zwierząt i zapewnienia im dobrostanu;
- 2) zwiększenie znajomości zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 3) wyeliminowanie zagrożeń wynikających ze stosowania substancji szkodliwych w żywieniu zwierząt;
- 4) poszerzenie znajomości wymogów weterynaryjnych wśród rolników województwa kujawsko-pomorskiego;
- 5) zwiększenie dostępności do szkoleń dotyczących obowiązujących regulacji prawnych w zakresie ochrony zwierząt.

IV.Kierunki działań

- 1) Przeprowadzenie szkoleń dla rolników w zakresie spełnienia dobrostanu zwierząt gospodarskich oraz zwierząt domowych, głównie psów i kotów.
- 2) Informowanie rolników o obowiązkach wynikających z przepisów wykonawczych do ustawy o ochronie zwierząt dotyczących w szczególności: transportu, zarządzania, żywienia, minimalnych warunków utrzymania zwierząt (oświetlenie, wentylacja, obsada zwierząt, hałas, obsługa, mikroklimat, dostęp do paszy i wody), prowadzenia dokumentacji weterynaryjnej, hodowlanej oraz dotyczącej bezpieczeństwa żywności.
- 3) Doradztwo-wizytacja gospodarstw i udzielanie wskazówek dotyczących poprawy dobrostanu zwierząt.
- 4) Organizacja spotkań grupowych dotyczących utrzymania dobrostanu zwierząt.
- 5) Porady indywidualne na temat wymagań zawartych w ustawie o ochronie zwierząt.

V.Harmonogram realizacji programu na rok 2026

Lp.	Kierunek działań	Liczba działań	Termin realizacji	Wykonawca
1.	Szkolenia rolników w zakresie obowiązujących regulacji prawnych w ustawie o ochronie zwierząt, w tym: zasad przeprowadzania uboju z konieczności, norm i wymagań wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym, wymagań dobrostanu zwierząt	3	2026 r.	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (KPODR)
2.	Porady indywidualne	200	2026 r.	KPODR Minikowo
3.	Informacje	386	2026 r.	KPODR Minikowo
4.	Lustracje w gospodarstwach	15	2026 r.	KPODR Minikowo

5.	Informowanie właściwych służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt	wg potrzeb	2026 r.	KPODR Minikowo
----	--	------------	---------	----------------

VI. Zakładane efekty programu

1. Przeszkolenie minimum 65 rolników z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie obowiązujących regulacji prawnych w zapewnieniu dobrostanu zwierząt i konsekwencji ich nieprzestrzegania.
2. Rozpowszechnianie wśród minimum 386 rolników informacji o obowiązkach wynikających z przepisów ustawy o ochronie zwierząt.
3. Uświadomienie hodowcom zwierząt zależności między dobrostanem zwierząt, a jakością produktów rolnych.
4. Zmotywowanie rolników do konkretnych rozwiązań w budynkach inwentarskich w celu zapewnienia zwierzętom właściwych warunków utrzymania.
5. Uświadomienie rolników o konieczności podjęcia konkretnych działań w celu poprawy warunków utrzymania i zapewnienia opieki nad zwierzętami domowymi utrzymywanymi w gospodarstwie rolnym, głównie psami i kotami.
6. Ukształtowanie w społeczeństwie właściwego stosunku do zwierząt hodowlanych i domowych.

VII. Postanowienia końcowe

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie do dnia 31 marca 2026 roku przedstawi Departamentowi Rolnictwa i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdanie z realizacji Programu w roku 2025.

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Uchwała dotyczy ustalenia "Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026".

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.), zarządy województw zobowiązane są do przygotowania, a następnie wykonania programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Projekt "Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026" został uzgodniony z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Ustawodawca w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.) postanowił, że zarządy województw zobowiązane są do przygotowania, a następnie wykonania programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Wobec powyższego, opracowano "Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2026". Program ten będzie wykonywany zgodnie z zapisami ww. ustawy przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

5. Ocena skutków regulacji:

Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zadanie finansowane jest ze środków przeznaczonych na działalność statutową Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Podjęcie niniejszej uchwały stanowi wypełnienie obowiązków ustawowych wynikających z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.).